

"Kwatera Ł. U fundamentów PRL" – kolejna lekcja historii

08 lis 2013 8:22 Autor: rsocko

"Kwatera Ł. U fundamentów PRL", to tytuł lekcji historii i spotkania, zorganizowanych 7 listopad 2013 r. w Szczecinie przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego (w ramach projektu Centrum Dialogu Przełomy), Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie oraz szczeciński oddział Instytutu Pamięci Narodowej.

W ramach spotkania odbyły się projekcja filmu dokumentalnego oraz debata o pierwszych latach PRL i fundamentach nowego, komunistycznego ustroju państwa.

- *Historia, którą zobaczymy na filmie, nie jest łatwa do przyjęcia. Ale trzeba ją poznać i przyjąć, że to także część polskich dziejów. Żeby pójść dalej musimy zmierzyć się z tym, co niewygodne i bolesne. Niewygodna jest świadomość podłości i krzywd, które Polacy wyrządzali Polakom, bolesna świadomość losu ofiar – ludzi, którzy przez lata walczyli o wolną Polskę, a których po wojnie zlikwidowano – mówił dyrektor Gabinetu Marszałka w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego **Krzysztof Barczyk**.*

"Kwatera Ł", to film dokumentalny w reż. **Arkadiusza Gołębiewskiego**, który pokazuje przebieg prac ekshumacyjnych, prowadzonych na tzw. łączce powązkowskiej przez interpersonalny zespół naukowo-badawczy pracujący pod kierownictwem prof. Krzysztofa Szwagrzyka. Grupa badawcza odnalazła szczątki osób zamordowanych przez NKWD i UB w pierwszych latach PRL. Wśród nich zidentyfikowano szczątki przywódców legendarnych żołnierzy podziemia niepodległościowego, m.in. Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora”, Zygmunta Szendzielarza ps. „Łupaszka” oraz kilkunastu innych.

Przez kilkadziesiąt lat po wojnie krewni pomordowanych bezskutecznie szukali miejsc ich pochówków. Ustalenie miejsc pochówków, ekshumacja i identyfikacja ofiar reżimu komunistycznego była możliwa dzięki badaniom prowadzonym przez Polską Bazę Genetyczną Ofiar Totalitaryzmów. PBGOT to projekt Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Instytutu Pamięci Narodowej – KŚZpNP uruchomiony we wrześniu 2012 r. Dziś "Kwatera Ł", to nie tylko wyjątkowe miejsce na warszawskich Powązkach, ale też symbol podobnych miejsc na terenie całej Polski, gdzie trwają prace ekshumacyjne. Już dziś historycy mówią, że liczba ofiar UB i NKWD przynajmniej kilkakrotnie przekracza dotychczas publikowane dane. Kolejne odkrycia znacząco zmieniają obraz początków PRL.

Po projekcji filmu odbyły się debaty z udziałem **prof. Krzysztofa Szwagrzyka** (pełnomocnik prezesa IPN ds. poszukiwań miejsc pochówku ofiar terroru komunistycznego, Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów), **dr Andrzeja Ossowskiego**

(PUM, Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów), dr **Marcina Stefaniaka** (dyrektor IPN Oddział w Szczecinie, Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów) i reżysera **Arkadiusza Gołębińskiego**. Spotkanie moderowała **Agnieszka Kuchcińska-Kurcz**, pełnomocnik Marszałka Zachodniopomorskiego ds. Centrum Dialogu Przełomy.

Lekcja historii "Kwatera Ł. U fundamentów PRL" to kolejny projekt edukacyjny, realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w ramach projektu Centrum Dialogu Przełomy. Tylko w tym roku młodzież szkół ponadpodstawowych ze Szczecina i regionu uczestniczyła w lekcjach dotyczących pomocy Zachodu dla Polski w latach 80., historii granicy polsko-niemieckiej w latach 1945-90, 70. rocznicy rzezi wotyńskiej, bunt młodych ludzi w latach 80. (25. rocznicy reaktywacji Niezależnego Zrzeszenia Studentów).

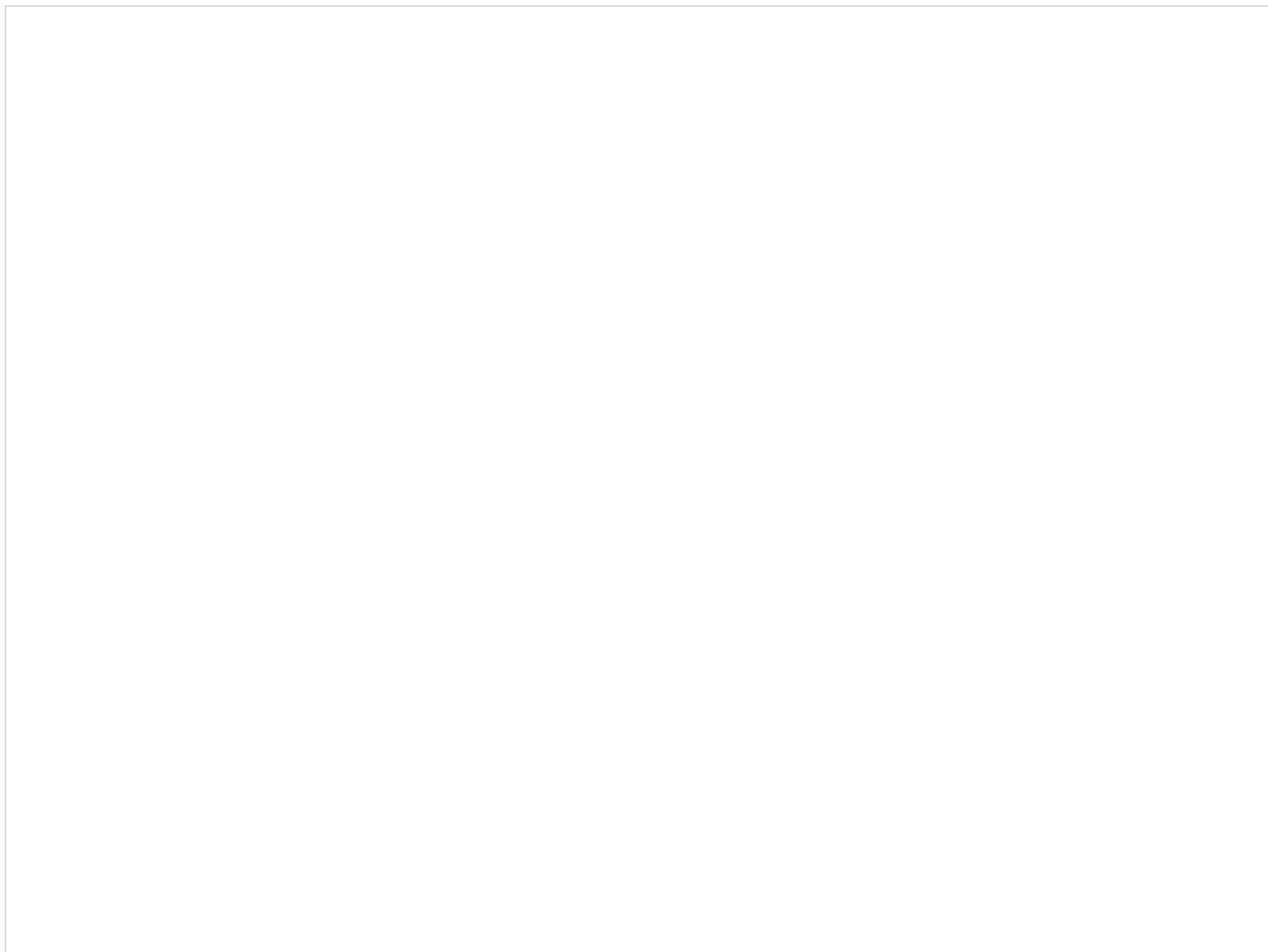
Po raz pierwszy tego typu lekcje odbyły się w porcie szczecińskim, z okazji 20. rocznicy strajków w sierpniu 1988 r. Po raz drugi o przełomowych wydarzeniach, które miały miejsce w czerwcu 1989 r., młodzież słuchała w podziemiach kościoła oo. jezuitów na ul. Pocztowej w Szczecinie, gdzie przez lata zbierała się szczecińska opozycja. Kolejne spotkanie, z okazji 30. rocznicy Sierpnia '80, odbyło się w sali świetlicy Stoczni Szczecińskiej (kiedyś im. A. Warskiego). To właśnie w świetlicy obradowały komitety strajkowe podczas wydarzeń Grudnia '70, Stycznia '71 i Sierpnia '80, czy chwilę po wprowadzeniu stanu wojennego, w grudniu 1981 r. Z kolei lekcje dotyczące 40. rocznicy grudniowej rewolty w 1970 r. odbyły się w budynku „Kurieria Szczecińskiego” i na pl. Solidarności, na którym, podczas pamiętnych wydarzeń, zginęło 12 osób.

Młodzież brała też udział w lekcjach zorganizowanych na Dworcu Głównym PKP w Szczecinie, z okazji 65. rocznicy przybycia na Pomorze Zachodnie transportów wiozących ze Wschodu przesiedleńców, Sybiraków i łagienników.

Już dwukrotnie licealiści spotykali się z przedstawicielami młodej białoruskiej opozycji, w ramach „Ceny wolności – lekcji demokracji”, podczas których dowiadywali się, że wolność i demokracja nie są zjawiskami powszechnymi i danymi raz na zawsze, że trzeba o nie walczyć, a potem pielęgnować.

W nietypowych lekcjach historii Centrum Dialogu Przełomy bierze udział nie tylko młodzież szczecińskich szkół ponadpodstawowych. Na zaproszenie Marszałka Województwa do Szczecina przyjeżdżała już młodzież z Drawska Pomorskiego, Karlina, Polczyna Zdroju i Koszalina (tematyka białoruska), Walcza, Gryfic, Płotów, Świnoujścia, Gryfina i Polic (Grudzień 70).

Galeria

[2]

[3]

[4]

[5]

<https://www.archiwum-wzp.pl/biuro-prasowe/aktualnosci-archiwum/kwatera-l-u-fundamentow-prl-kolejna-lekcja-historii>